

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

A Zalavíz Zrt. gazdasági elemzése

Témavezető: Fejes Judit

Külső konzulens: Árkovics Orsolya

Név: Tóth-Gergye András

Felsőoktatási szakképzés

Levelező tagozat

Pénzügy és számvitel

2023

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Tóth-Gergye András		
Képzési szint:	felsőoktatási szakképzés		
Szak:	pénzügy és számvitel		
Szakirány (ha van):			
Neptun kód:	FDXLDT	Védés éve:	2023
Dolgozat címe:	Zalavíz Zrt. gazdasági elemzése		
Egyetemi témavezető:	Fejes Judit		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Árkovics Orsolya		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	megtérülés, jövedelmezőség, víziközmű ágazat, Zalavíz Zrt.		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatomat/zárodolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

(Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

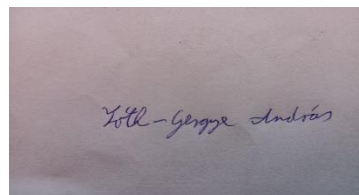
Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezésemnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2023. május 26.

_____
hallgató aláírása

Tartalom

1. Bevezetés	3
1.1. Téma ismertetése	3
1.2. A gazdasági elemzés célja	3
1.2.1. A Gazdasági elemzés döntéshozatali szerepe, feladatai.	4
1.2.2. A gazdasági elemzés alapvető módszerei:	5
3.1. Zalavíz Zrt. szervezeti felépítése	12
4.1. A gazdasági szakterület felépítése	14
4.2. Számviteli és pénzügyi feladatok	14
4.2.1. A számviteli politika	15
4.2.2. Beszámolók, adatszolgáltatások	16
4.2.3. Költséggazdálkodás	16
4.2.4. Vagyoni helyzet elemzése	19
4.2.5. Tőkestruktúra vizsgálata	24
4.2.6. Pénzügyi helyzet elemzése	25
4.2.7. Jövedelmezőség és eredményesség vizsgálata	29
5. A víziközmű ágazat sajátosságainak bemutatása	34
5.1. Jövedelmezőséget befolyásoló tényezők	34
5.2. A gazdasági szabályozók szerepe	35
6. Irodalomjegyzék	36
7. Ábrajegyzék	36
Szerzői összefoglalás	37

1. Bevezetés

1.1. Téma ismertetése

Választásom azért esett a Zalavíz Zrt. gazdasági elemzésére, mert 2009.12.01-2010.02.28 között volt lehetőségem a vállalatnál dolgozni, mint gazdasági előadó. Így bepillantást nyerhettem a vállalat gazdasági osztályának működésébe.

Feladataim voltak: adatrögzítés, összesítések készítése, megrendelések összeállítása.

Jelenleg a Pannon Egyetem Zalaegerszegi Gazdaságtudomány Karán tanulok pénzügy számvitel felsőoktatási szakképesítés levelező tagozatán. Ennek az előzménye, hogy az eredeti szakmámban, a ruhaiparba nem tudtam érvényesülni, ezért úgy döntöttem másik szakmát tanulok. Azt már az elhatározás megszületésénél tudtam, hogy a matematikával kapcsolatos szakmát keresek. A pénzügy számvitel felsőoktatási szakképesítés elvégzésével az a célom, hogy piacképes tudást szerezzek.

A dolgozat témájául azért választottam a vállalat gazdasági elemzését, mert úgy vélem a gazdasági elemzésen keresztül tudom legátfogóbban bemutatni a pénzügy számvitel felsőoktatási szakképesítésen tanultakat. Fontos rendszeresen elemzéseket végezni, mert ebből láthatjuk a vállalat pillanatnyi gazdasági helyzetét, elért eredményeit. Ezeket a terv adatokkal összehasonlítva képet kapunk a kitűzött gazdasági célok megvalósulásának mértékéről. A kapott adatokat felhasználva meghatározhatjuk a szükséges lépéseket a célok eléréséhez, értékelhetjük a megvalósult célkitűzéseket, új célokat fogalmazhatunk meg. Ehhez felhasználhatjuk pl. a likviditási mutatókat, megtérülési mutatókat, chas-flow kimutatást, eszközök, és források összetételét, arányát.

1.2. A gazdasági elemzés célja

Az állami intézmények, a vállalatok, és a vállalkozók, és a munkavállalók számára is fontos információkkal szolgál a gazdasági elemzés, az egész munkafolyamatot végig kíséri. A vezetői döntések meghozatalánál nélkülözhetetlen, mivel a kapott információk alapján lehet felelős döntéseket meghozni, reális célokat kitűzni. A megvalósulási folyamat során az elemzések segítségével lehet összehasonlítani a terv adatokat a tény adatokkal, ami alapján tudjuk értékelni, hogy milyen mértékben valósult meg a kitűzött cél. Amennyiben a terv adatoktól eltérést tapasztalunk, be kell avatkozni, meg kell találni a probléma forrását, és megérteni, hogy mi okozta. Ezt követően tudjuk orvosolni a hibát az elérni kívánt cél érdekében.

A megvalósulási folyamatot nem elég az adott időszak végén elemezni. A folyamat közben előre meghatározott mérőszámokkal rendszeresen monitorozni kell, ellenkező esetben túl késő

lesz beavatkozni, és a kitűzött cél nem valósul meg. Ennek következményei láthatóak lesznek az üzemi eredményben, az árbevételben, és a dolgozói elégedettségben is.

1.2.1. A Gazdasági elemzés döntéshozatali szerepe, feladatai.

A gazdasági elemzés stakeholderei a külső és belső érintettek. Külső érintetteken a vállalat makro környezetét értjük. Bele értve pl, a beszállítókat, versenytársakat, fogyasztókat, vevőket, intézményeket. Belső érintettek alatt a tulajdonosokat, alkalmazottakat, és a menedzsereket értjük. (Paár, D., Ambrus, R. A., & Szóka, K. 2021:10)¹

Döntéshozatali szempontból lényeges, hogy jól határozzuk meg a végezni kívánt gazdasági tevékenységet, és a hozzá kapcsolódó célközönséget, minőségi terméket, szolgáltatást nyújtunk a számukra. Ennek eléréséhez jól kell felmérni a piaci és gazdasági helyzetünket. A piaci versenyben való boldoguláshoz elengedhetetlen a más gazdasági szervezetekkel való együttműködés, partneri, és üzleti kapcsolatok kialakítása. A rendelkezésre álló erőforrásokat így lehet a legoptimálisabban kihasználni, és ezáltal elérni, hogy a fogyasztó ne csak elégedett legyen, hanem lojális fogyasztóvá váljon.

A gazdasági elemzések által kaphatunk pontos képet a gazdálkodási folyamatokról, a vállalat pénzügyi helyzetéről. Ezek ismerete nélkül nem tudnánk megállapítani az adott gazdasági szervezet anyagi helyzetét, jövedelmezőségét, jövőbeli fejlődési lehetőségeit, valamint, hogy a vállalat likviditása megfelelő-e, vagy külső finansziális forrást is kell-e bevonnia a tevékenysége finanszírozásához.

Az elemzés alapjául felhasználhatóak pl. az előző évek számviteli beszámolóit, a mérlegben végbe változások, az üzleti elemzés, az adott év, vagy beruházás részeredményei. A vállalati vezetők, befektetők ezen adatok alapján tudnak mérlegelni, és felelős döntéseket hozni, így elősegítve a fejlődést, ez által a befektetők számára vonzó befektetési lehetőséget kínálni. Ezzel összefüggően a vezetői döntések kihatással vannak a külső stakeholderekre, így a vállalat arculatának megítélésére is. Amennyiben az ügyfél vagy a fogyasztó elégedett a termékkel, vagy a szolgáltatással másoknak is ajánlani fogja a céget.

---

¹ PAÁR, D., AMBRUS, R. A., & SZÓKA, K. (2021). Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján.

Probléma-megoldási folyamat szakaszai	Elemzés általános célja	Módszerek
Probléma-felismerés	Előre jelezni idejekorán az ideálistól eltérő működést.	Gazdaságossági számítások, megelőző elemzések.
Probléma-megoldás	A probléma okainak feltárása, részproblémákra bontása.	
Célmeghatározás	A jövőbeni értékelés alapjául szolgáló mutatószámrendszer és elemzési eszköztár meghatározása.	
Alternatívák kidolgozása és értékelés	A lehetséges intézkedések következményeinek és hatásainak bemutatása, optimális alternatíva kiválasztása.	
Megvalósítás	A megvalósítás ütemének nyomon követése, a kitűzött részfeladatok eredményes végrehajtásának ellenőrzése, erőforrások felhasználásának hatékonysági elemzése, a kitűzött végcélok megvalósításának biztosítása.	A végrehajtás szakaszait jellemző folyamatos információk és elemzésük
Ellenőrzés, értékelés	Az előzetesen kitűzött célok elérésének ellenőrzése, az esetleges eltérések okainak feltárása, iránymutatás az ismételt probléma-megoldási folyamat résztvevői számára.	Összehasonlítások (tervtény), tényezőkre bontás.

1.táblázat A probléma megoldási folyamat elemzési igénye²

1.2.2. A gazdasági elemzés alapvető módszerei:

- analízis
- szintézis
- deduktív következtetés
- induktív következtetés
- Összehasonlítás, és összehasonlíthatóság

Analízis: a tanulmányozandó gazdasági események részegységekre tagolását, továbbá a gazdasági eseményekből kiemelt komponensek felderítését szolgálja.

-A szintézis az tanulmányozott részegységek integrálását, az alkotóelemek koherens egységgé kovácsolását, és vizsgálatát foglalja magába.

² PAÁR, D., Ambrus, R. A., & Szóka, K. (2021). Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján.

-Dektuktív következtetés lényege, hogy eszmefuttatásunk az elméleti spekulációt alapul véve keres bizonyítékot az elmélet alátámasztására

-Induktív következtetésnél a megfigyelt, és kiemezett tényekre alapozva vonunk le következtetéseket, így létrehozva az elméletet.

-Az analógikus következtetés lényege, hogy tárgyak, vagy események vizsgált tulajdonságainak egyezései alapján konklúziót levonva kijelentjük, hogy a más tulajdonságaik is megegyeznek.

-A hipotézis olyan feltételezés, ahol a megfigyelésekre alapozva következtetéseket vonnak le. Nem tudják tény adatokkal kellően alátámasztani, viszont a rendelkezésre álló adatok elégségesek ahhoz, hogy feltételezzék a hipotézis megalapozottságát.

„-Az összehasonlítás és összehasonlíthatóság azt jelenti, hogy a gyakorlatban az elemzések döntő többsége különböző viszonyítások keretében valósul meg. Ezek vonatkozhatnak: számszerűsíthető adatokra, nem számszerűsíthető tényezőkre, jelenthetnek egyszerű összevetést vagy különbség és hányados képzést, vagyis a megfelelő viszonyítási alap az elemzés céljától és tárgyától függ.

-Az összehasonlíthatóság megteremtésének általános szabálya, hogy csak azonos módszerrel és tartalommal meghatározott adatokat szabad elemezni és azoknak gazdaságilag értelmezhető eredménye kell, hogy legyen.”³

1.2.3. A gazdasági elemzés fajtái és eszközei

A gazdasági elemzés fajtái alapján több csoportra osztható. A gazdasági elemzést így csoportosíthatjuk az elemzés időtávja, a vezetési folyamatban betöltött célja, tárgya és periodicitása alapján, valamint besorolhatjuk a terjedelme, jellege, közelítésmódja szerint is.

- *Az időtávja szerinti* besorolásban beszélhetünk rövid távú, valamint hosszú távú elemzésről. A hosszú távú elemzéseket a vállalati fejlődéshez szükséges taktikai kérdések, távlati célok, és a jövőkép kialakításához alkalmazzák leginkább. A rövid távú elemzéseket a hosszú távú tervek végrehajtásában, a folyamatos zavartalan működéshez szükséges egyes szektoronkénti folyamatok időközi elemzésére fókuszál.

- *A gazdasági elemzés célja, és tárgya szerinti* besorolásban beszélhetünk: előkészítő, feltáró és megvalósítást kontrolláló elemzésről.

Az előkészítő: az egyes részlegekben fellelhető egyes folyamatok működése közben fellépő hibák kijavítására alkalmazható, ez által elősegítjük a vállalat zavartalanabb működését. A

---

³ Sebes József Elemzés- Vállalati elemzés- Mérlegelemzés (2013:9)

feltáró elemzésben a nem megfelelő üzemelésre visszavezethető szervezeti hibák és okok feltárására, és kijavítására alkalmas. A megvalósítást kontrolláló elemzésben a kivitelezés során, és az azt követő bizonyos időszakokra vonatkozóan azt vizsgálja a terv és tény adatok összehasonlító kielemezésével, hogy a kitűzött célok milyen mértékben valósultak meg.

- *Periodicitás szerinti* besorolásban beszélhetünk: egyszeri, időszakosan jelentkező és rendszeres elemzésről.

Az egyszeri elemzés az előre nem látható adhoc jellegű problémák kijavítására alkalmazandó módszer. Az időszakos elemzést egy bizonyos eltelt időszakra vonatkozóan végzik el. A rendszeres elemzést pedig az egyes időszakokra vonatkozóan, tudatosan ismétlődő jelleggel végzik el a szervezet és a vezetés számára.

A gazdasági elemzés volumen szerinti besorolásában beszélhetünk átfogó és részleges elemzésről.

Az átfogó elemzés a vállalati működés egészét vizsgálja, a részleges pedig egy konkrét részterületet (szektort) vizsgálja meg.

- *Jellege szerint* besorolhatjuk: leíró, előrejelző, döntés előkészítő

A leíró elemzés a pillanatnyi gazdasági állapot tanulmányozására szolgál, az előre jelző elemzés a jövőre vonatkozó tervek elemzésére, a döntés előkészítő pedig a vezetői döntések megfelelő kialakítására alkalmas módszer.

- *Procedúra szerinti* besorolás alapján beszélhetünk: dinamikus, és statikus elemzésről.

Dinamikus elemzés két különböző időszak összehasonlító elemzésére alkalmas, míg a statikus elemzés csak egy konkrét időszakot vizsgál.

- A gazdasági elemzést *az adatok milyensége alapján való* besorolásban beszélhetünk: gazdasági és műszaki gazdasági elemzésről.

Gazdasági elemzés során csak a pénzügyi és gazdasági mutatószámokkal végzik a különböző elemzéseket, míg a műszaki gazdasági elemzés során a gazdasági elemzést a technikai és gyártási adatokkal egészítik ki, így ezen szempontok alapján is elemzik a döntések kialakításához szükséges adatokat.

Az elemzéseket mutatószámok, segítségével tudjuk elvégezni.

Mutatószámok csoportjai:

- *viszonyszámok*
- *átlagok*
- *indexek*

Viszonyszámok:

- *megoszlási*
- *dinamikus*
- *teljesítmény*
- *koordinációs*
- *területi*
- *intenzitási*

Átlagok:

- *számtani*
- *súlyozott számtani*
- *kronologikus*
- *harmonikus*
- *mértani*
- *négyzetes mértani*
- *abszolút eltérés*
- *négyzetes eltérés*
- *szóródási együttható*
- *módusz*
- *medián*

Indexek:

- *érték*
- *ár*
- *volumen (Paár, D., Ambrus, R. A., & Szóka, K. 2021:13)⁴*

A gazdasági elemzések különböző eszközei és módszerei segítségével feltárhatóak és számszerűen értékelhetőek mindazon körülmények, amelyek egy vállalat gazdálkodását meghatározzák. Az elemzések alapján feltárt ok-okozati összefüggések alapján megfelelő vezetői döntések hozhatóak, a döntések végrehajtása visszaellenőrizhető. Az elemzések egy vállalkozás tevékenységének minden területén használhatóak: beszerzések, termelési folyamatok, beruházások, humán-erőforrás gazdálkodás, tervezés, kontrolling. Egy gazdálkodó szervezet esetében rendkívül fontos a pontos célmeghatározás, megvalósítás és a visszaellenőrzés. Ha a cél elérése nem valósul meg csökken a befektetői elégedettség, és hajlandóság, a befektetők akár el is pártolhatnak a cégtől. Amennyiben az adott társaságnál

---

⁴ Paár, D., Ambrus, R. A., & Szóka, K. (2021:13)

működik teljesítmény alapú prémium rendszer, előfordulhat, hogy a rosszul felmért célmeghatározás miatt csökken a dolgozói elégedettség, és a lojalitás is, megnő a szakképzett, gyakorlott munkaerő elvándorlásának esélye. A pótlásuk nehézségekbe ütközhet, ami kihat a vállalat teljesítő képességre, teljesítményére és a vevői elégedettségre is.

2. A víziközmű ágazat bemutatása

A víziközművek Magyarországon kizárólag állami vagy önkormányzati többségi tulajdonban lehetnek. Az országos hálózati iparág fenntartása érdekében az állam, vagy az önkormányzat, mint tulajdonos szerződést köt a helyi szolgáltatóval a tevékenység ellátására. A szolgáltatás végzéséhez engedélyt kell kérni a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivataltól. (továbbiakban MEKH)

A vízi közmű ágazat szolgáltatása két alapvető feladatra tagolható: az ivóvíz ellátás, és a szennyvíz elvezetése, tisztítása. Az ivóvíz ellátás magában foglalja az ivóvíz kitermelését, tisztítását, minőségi követelmények ellenőrzését, szállítását, és a fogyasztóig való eljuttatását. A szennyvíz elvezetése és tisztítása magában foglalja a szennyvíz összegyűjtését, szállítását, a szennyvíz megtisztítását, a tisztított víz minőségi ellenőrzését, valamint a fogyasztóhoz való visszajuttatását, és a szennyvíz iszap tárolását. A szerződés típusától függ, hogy a tulajdonos, vagy a szolgáltató felelős a zavartalan működésért, az üzemzavarok elhárításáért, és a karbantartásért. Köthetnek vagyonkezelési, koncessziós, vagy bérleti-üzemeltetési szerződést. Az üzemeltetés során a fogyasztókkal való kapcsolattartáshoz szükség van ügyfélszolgálatra, és diszpécserszolgálatra az esetlegesen felmerülő problémák, üzem hibák bejelentésére, és orvosolására. További feladataik a tűzi víz biztosítása, és a csapadékvíz elvezetése. Az ivóvíz fogyasztás mérésére a fogyasztóknál hitelesített mérőórákat helyeznek el. A mérőórák használata nélkülözhetetlen, hiszen a mért fogyasztás alapján állítják ki a számlát a fogyasztó részére.

A víziközmű szolgáltatás végzése szigorú törvényi szabályozás alapján működhet. Ilyen tevékenységet csak engedéllyel rendelkező társaság végezhet. A 2011. évi CCIX törvény a víziközmű szolgáltatásról szabályozza a szolgáltatással kapcsolatos jogokat, kötelezettségeket. Ezzel biztosítva a víziközmű-vagyon védelmét, a szolgáltatás fenntartható fejlődését, a fogyasztóvédelem érvényesülését.

3. A Zalavíz Zrt. bemutatása

A társaság 1959. augusztus 1.-én kezdte meg tevékenységét, a Városgazdálkodási Vállalat részeként. Néhány hónap elteltével már ki is vált a Városgazdálkodási vállalatból. Így 1960

január 1.-től Zalaegerszegi Vízfutó Csatornamű és Fürdő Vállalat néven látta el feladatait. Kezdetben fő tevékenységei közé tartozott az építés, mivel ekkor még fejletlen volt Zalaegerszegen a közművek kiépítettsége. A közműfejlesztések elengedhetetlen része volt a szolgáltatás színvonalas megvalósításához.

„Tevékenységét városi vállalként kezdte. A vállalatot 1963 január 1-jei hatállyal működési területének kibővítésével megyei vállalattá nyilvánították.”⁵

„Az 1990. év szeptemberében hatályba lépő önkormányzati törvény előírta a szolgáltatásokhoz kapcsolódó műtárgyak, közműhálózat, és a működtető eszközök önkormányzatok tulajdonába átadását.”⁶

„Miután az önkormányzatok csak a vagyon tényleges birtokbavétele után dönthetnek a közművek további működtetéséről, így a vállalat által kezelt állami tulajdont 1993 január 1.-én az érintett önkormányzatok átvették.”⁷

„Az alapítói jogokat a létesítő okirat szerint Zalaegerszeg Megyei Jogú Város, Lenti, és Zalaszentgrót város, Pacsa nagyközség, és a Zala Megyei Önkormányzat gyakorolja.”⁸

A vállalat zártkörű részvénytársassággá alakulása 1996 január 1.-én valósult meg. Ekkor alakult meg az Észak-zalai Vízfutó és csatornamű Részvénytársaság. A Zalavíz Zrt. 100%-ban önkormányzati tulajdonú, jegyzett tőkéje 500 000 000 Ft. (Farkas Tímea:1996)⁹

A Zalavíz Zrt. üzemeltetőként, és részben vagyonkezelőként végzi szolgáltatásait.

Zala Vármegye 161 településén, köztük Zalaegerszeg, Pacsa, Lenti, és Zalaszentgrót városokban közel 150 000 főt lát el egészséges ivóvízzel, és gondoskodik a szennyvíz elvezetéséről, tisztításáról. A komplex vízgazdálkodás érdekében végeznek csatornatisztítást, települési folyékony hulladék (szippantott szennyvíz) szolgáltatást, akkreditált laboratóriumukban ivóvíz, fürdővíz, szennyvíz- és szennyvíziszap vizsgálatát.

Fejlesztéseik eredményeképpen biogáz termelést is folytat, amelyet hő és villamos energiaként hasznosít, illetve biometánt állít elő CNG üzemű járműflottájuk üzemeltetéséhez.

---

⁵ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízfutó és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996:5)

⁶ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízfutó és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996:5)

⁷ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízfutó és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996:5)

⁸ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízfutó és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996:5)

⁹ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízfutó és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996:6)

A társaság 38 ivóvízművet és 21 szennyvízrendszert üzemeltet. Működési területükön az ivóvízzel való ellátottság közel 100 %-os, csatornaszolgáltatás 80%-os. (Zalavíz Zrt. Iránytű: 2023)¹⁰

Jelenleg a Zrt a magas szintű szolgáltatást a Minőségirányítási Rendszerek (MIR), és Környezetirányítási Rendszerek (KIR) tanúsítható nemzetközi (ISO) szabványokkal biztosítja. Ilyenek az ISO 9000 minőségirányítási, a 14000 környezetirányítási, és az ISO 17000 megfelelésség értékeléshez szükséges meghatározások.

Saját akkreditált laboratóriumukban ellenőrzik az ivóvíz, és a szennyező anyagoktól megtisztított víz minőségét. Így biztosítva a folyamatos jó minőségű ivóvíz ellátást, és a törvényi előírásoknak való megfelelést. Az ivóvízre, mint élelmiszerre vonatkoznak a legszigorúbb előírások. A laboratóriumban piaci megrendelésekre is végeznek minősített vizsgálatokat.

A Zalavíz Zrt. számára rendkívül fontos a munkavállalói elégedettség, a munkahelyi közösség és a társadalmi felelősségvállalás. Rendszeresen szerveznek közös szabadidős programokat, pl családi programokat gyereknapi. *Minden évben programokkal ünneplik a víz világnapját. Támogatják a kulturális, és a sportrendezvényeket, sportegyesületeket.*

A vállalat 2017-ben elnyerte a felelős foglalkoztató, 2018-ban és 2022-ben a családbarát munkahely, 2020-ban a kiválóság az ügyfélkiszolgálásban címet.
<https://www.zalaviz.hu/index.php/rolunk/tarsadalmi-felelossegvallalas>¹¹

A Zalavíz Zrt. küldetéstudata:

„Erőnkhez mértén hozzájáruljunk különös tekintettel a Zala folyó vízgyűjtő terület integrált vízgazdálkodásának európai színvonalú kialakításához, információink, szakmai felkészültségünk, marketingképességeink legjobb hasznosításával.”¹²

A Zalavíz Zrt. jövőképe:

„Fogyasztó központú szervezet kialakítása és működtetése a működési területünkön, de azon kívül is megbízható, minőségi víziközmű-szolgáltatást és vagyonkezelést kívánunk nyújtani, hogy ezzel értéket teremtsünk a tulajdonosok és a fogyasztók számára.”¹²

---

¹⁰ Zalavíz Zrt. Iránytű pdf. (2022)

¹¹ <https://www.zalaviz.hu/index.php/rolunk/tarsadalmi-felelossegvallalas>

¹² Zalavíz Zrt. Iránytű pdf. (2022)

3.1. Zalavíz Zrt. szervezeti felépítése

A vezérigazgató a társaság céljainak megfelelően megvalósítja a tevékenységhez szükséges szervezet vezetését, működését, szervezését.

A vezérigazgatói törzskar felel a cég irányításához szükséges lépések végrehajtásáért. Ebben kiemelt szerepet játszik a belső kontrolling. Tevékenységét a vezérigazgató utasításai alapján végzi el.

A minőségirányítási csoport felelős a környezetvédelemmel kapcsolatos kötelezettségek szervezéséért, végrehajtásért, és ellenőrzéséért.

Az innovációs és vállalkozásfejlesztési csoport felel a termékek és szolgáltatások fejlesztéséért. Továbbá a projektek megszervezéséért, és irányításáért.

Az üzemeltetési igazgató hatáskörébe tartozik az üzemeltetési, és a műszaki szakterület koordinálása.

Az ivóvíz ágazat feladata biztosítani az ivóvízművek biztonságos üzemeltetését.

A szennyvíz ágazat felel a szennyvíz kezelés és tisztítás megbízható működéséért.

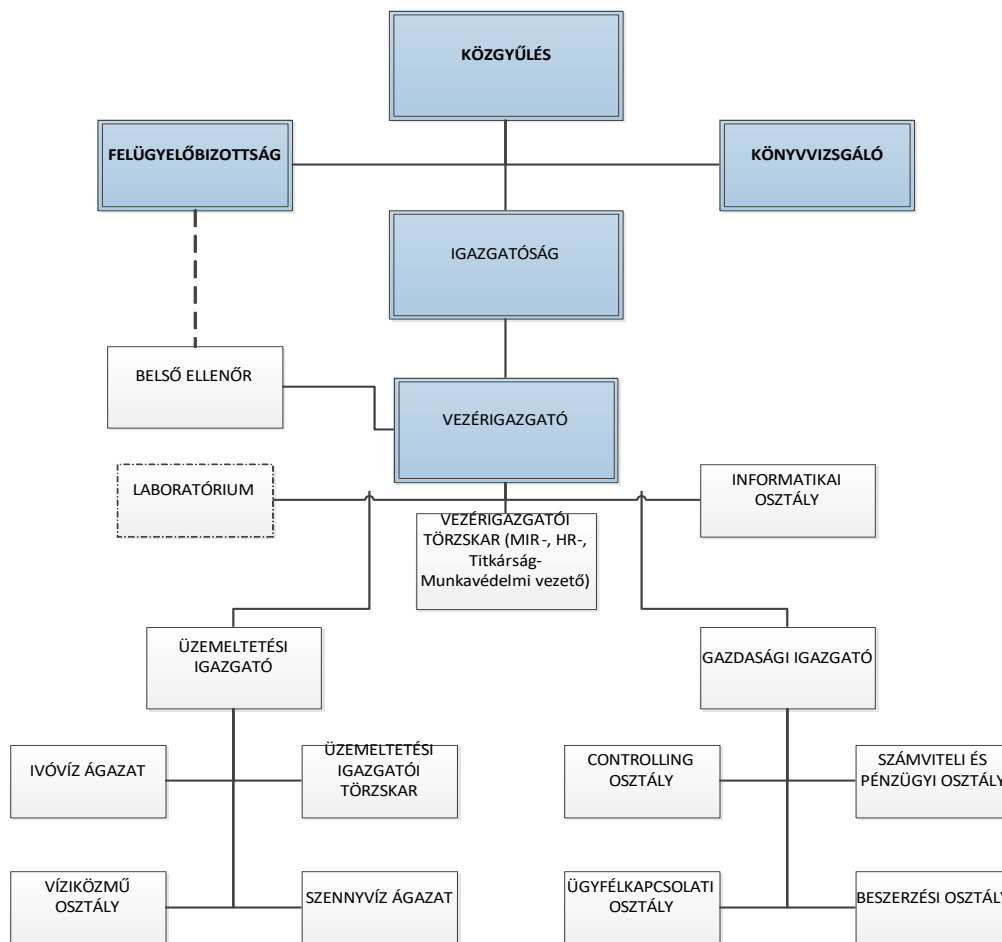
Az ivóvíz, és a szennyvíz ágazatnál is rendkívül fontos a fogyasztó központú minőségi és gazdaságos szolgáltatás.

A gazdasági igazgató irányítja, és kontrollálja a számviteli,- pénzügyi, bér,- és társadalombiztosítási, vagyon,- és eszközgazdálkodási, beszerzési, logisztikai, ügyfélkapcsolati folyamatokat.

A kontrolling osztály felel a vállalat céljainak megfelelően a műszaki, gazdasági, és a pénzügyi tevékenységgel összefüggő feladatok koordinálásáért, és ellenőrzéséért.

A beszerzési osztály biztosítja a projektek előkészítését, a beszerzések szervezését, irányítását, végrehajtását.

A logisztikai csoport feladata biztosítani, hogy az adott feladatok elvégzéséhez szükséges anyag, és tárgyi eszközök folyamatosan rendelkezésre álljanak a szervezeti egységek részére. Továbbá ezen eszközök tárolásának szervezése, megvalósítása, kontrollálása.

1. ábra A Zalavíz Zrt. Szervezeti felépítése (Zalavíz SZMSZ)¹³

A Zalavíz Zrt.-nél az elemzés, és a kontrolling az ellátásbiztonságot szolgálja. Biztosítja a szolgáltatás folyamatos fejlődését, működését, és a termelőképesség fenntartását. A kontrolling tevékenység keretében fogalmazza meg a társaság az elvégzendő feladatokat, az elérni kívánt célokat, valamint kontrollálja a megvalósítást, a kitűzött célok elérése érdekében. Ennek eléréséhez saját tervezési-elemzési, és beszámolási rendszert alkalmaz a zrt. A folyamatot a kontrolling osztályvezető szabályozza a gazdasági igazgató utasításai alapján. A megvalósításért a kontrolling osztály felel, de együtt működik a szervezeti egységek vezetőivel. A meghatározott célok egységszintű lebontása lehetővé teszi az egységek teljesítményének mérését és az egységek ellenőrzését, emellett a hatékonyság javítását is lehetővé teszi.

¹³ A Zalavíz Zrt. Szervezeti felépítése Zalavíz SZMSZ

4. A Zalavíz Zrt. gazdálkodási rendszere

4.1. A gazdasági szakterület felépítése

A gazdasági szakterület a controlling, a pénzügyi-számviteli, a beszerzési, a logisztikai, és az ügyfélszolgálati osztályok feladatait foglalja magába.

A társaság működtetéséhez elengedhetetlen, hogy a szükséges eszközök a szükséges időben, és helyen, megfelelő minőségben rendelkezésre álljanak. Ehhez rövid és hosszútávon is gondoskodni kell a folyamatos anyag, és eszköz ellátottságról. A szükséges anyagok, és eszközök biztosítása a beszerzési, és a logisztikai osztály feladata. A beszerzés költségeinek optimalizálása érdekében a megfelelő minőségű anyagok eszközök beszerzése elengedhetetlen. Ennek érdekében figyelemmel kísérik a beszállítói árváltozásokat. Kiválasztják azokat a beszállítókat, ahol az ár érték arányok a vállalat számára a legoptimálisabbak. Így csökkentve a beszerzés költségeit. További fontos feladatuk a projektek előkészítésében, és lebonyolításában való részvétel. A logisztika gondoskodik a raktározásról, és a központi tárolásról is.

A pénzügyi és számviteli osztály gondoskodik a bevételek, és költségek elszámolásáról, a források és eszközök nyilvántartásáról, a pénzügyi folyamatokról, és a banki-hitelezési kapcsolatokról. Átfogó képet alkotva a társaság vagyoni, és pénzügyi helyzetéről. Elemzések, statisztikák készítésével segítik az optimális forrás felhasználást, a bevétel, és a nyereség maximalizálása érdekében.

Az ügyfélkapcsolati osztály feladatai az eseti, és kötelező vízmérőórák cseréje, vízmérőórák leolvasása, vízdíj számlák kiállítása. Nyilvántartja a felhasználói kapcsolatokat, és a kitűzött célok szem előtt tartásával végzi el az ügyfélszolgálati teendőit.

A controlling osztály a vállalkozás céljait szem előtt tartva végzi a társaság szervezési, elemzési feladatainak irányítását, valamint a gazdasági, és műszaki folyamatok szakmai ellenőrzését.

4.2. Számviteli és pénzügyi feladatok

A számviteli feladatok közé tartoznak:

- A beszerzésekből, szolgáltatásokból, értékesítésekből eredő gazdasági események nyomon követése, és könyvelése.
- A követelések, és kötelezettségek nyilvántartása elengedhetetlen a hatékony forráskezeléshez.

- A tevékenység végzéséhez szükséges beszerzett anyagok, és eszközök bevételezése, leltárba vétele.
- A beszerzések, felhasználások, és készletváltozások körforgásának figyelemmel kísérése.
- A tárgyi eszközök, befektetett eszközök nyilvántartásának vezetése.
- Az eszközállományban végbement értékcsökkenések, értékhelyesbítések, és állománybeli változások könyvelése.
- Szükség esetén beruházások projektek megvalósíthatóságának, és megtérülésének értékelése.
- A tevékenység végzésével kapcsolatban felmerült adók, járulékok és áfa kötelezettségek naprakész nyilvántartása.
- A bérszámfejtéshez szükséges adatok nyilvántartása, bérszámfejtéssel és járulék fizetéssel kapcsolatos feladatok elvégzése.
- A gazdasági eseményekhez kapcsolódó elemzések, statisztikák, összegzések elkészítése.
- Az éves beszámoló összeállítása, könyvvizsgálóval való egyeztetések elvégzése.

4.2.1. A számviteli politika

A számviteli politika meghatározza, hogy a vállalat a számviteli alapelveket milyen módon hajtja végre, a törvényi előírások figyelembevételével. Rendkívül fontos a költségek optimalizálása a fenntartható jó minőségű szolgáltatás érdekében. Ehhez meg kell határozni a cég számára legmegfelelőbb számviteli politikát, figyelembe véve a gazdasági makro környezetet.

A vállalatnál kettős könyvviteli nyilvántartást vezetnek az eszközeikről, azok forrásairól, és a gazdasági eseményekről. Így mutatják ki az eszközökben, a forrásokban, és a saját tőkében végbement változásokat. A számviteli politika nélkülözhetetlen az év végi beszámoló elkészítéséhez, mivel a számviteli rendszerben szereplő pontos gazdasági adatok alapján készítik el. Ezen adatok szolgálnak alapul a vezetői döntések meghozatalához is. A társaságnál az éves beszámolót december 31.-i fordulónappal készítik el. Elkészítésének határideje a tárgyévet követő év február 20.-a.

4.2.2. Beszámolók, adatszolgáltatások

Az éves beszámoló tartalmazza az eredmény kimutatást, a mérleget, az üzleti jelentést, és a kiegészítő mellékletet.

Rendkívül fontos, hogy a tulajdonosok, és a gazdasági szereplők hozzájussanak azokhoz a megbízható adatokhoz, melyek a gazdasági döntések meghozatalához szükségesek.

A beszámolók fajtái: éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló, konszolidált mérleg, és az egyszerűsített mérleg.

A Zalavíz Zrt. éves beszámolót készít, melyet a tárgyév december 31.-i fordulónappal készítenek el. Valós képet ad a vállalkozás vagyoni, jövedelmezőségi, és pénzügyi helyzetéről. Tartalmazza a vállalat összes eszközét és forrását, beleértve az időbeli elhatárolásokat, időszaki bevételeket, és ráfordításait, a mérleg szerinti, és az adózott eredményt.

4.2.3. Költséggazdálkodás

A költséggazdálkodás optimalizálása elengedhetetlen a vállalat fenntartható működéséhez. A társaság rövid, és hosszú távú költséggazdálkodási terveket készít, a korábbi időszakok tervtény adatainak elemzése alapján. A tárgyidőszak költséggazdálkodását folyamatosan monitorozzák, hogy mindig pontos információk álljanak rendelkezésre, így ellenőrizve a tervek megvalósulásának mértékét, az esetleges eltérések okainak kimutatását. A feltárt okok kijavítására megfelelő intézkedéseket tesznek, ezzel biztosítva az optimális forrás felhasználást. Kiemelt szempontok, hogy hogyan valósultak meg a gazdasági tervek, a költségek alakulásának szerkezete, és az önköltség változásának mértéke. A költségek szerkezetének meghatározására viszonyszámokat alkalmaznak.

A költségváltozás indexe = tárgyévi költség / bázisidőszak költsége * 100

Költségváltozás összege = tárgyévi költség - bázisidőszak költsége

Költségmegoszlás = költségnem / összes termelési költség * 100

Költséghányad = költségnem / termelési érték * 100

Költségszint = költség / termelési érték * 100

Bruttó termelési érték = értékesítés nettó árbevétele - eladott áru beszerzési értéke - eladott szolgáltatások értéke + saját előállítású eszközök aktivált értéke +/- saját termelésű készletek

értékváltozása (Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízforgó és Csatornamű Részvénytársaságnál)¹⁴

---

¹⁴ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízforgó és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996)

Tárgyévi költség: anyagköltség+személyi jellegű ráfordítások+értékcsökkenési leírás+egyéb ráfordítások

Költségek változása a Zalavíz Zrt-nél:

Tárgy évi költség:

2018: 3 252 076+1 827 624+209 717+522 406=5 811 823 E Ft

2019: 3 238 165+1 896 292+201 234+671 388=6 007 079 E Ft

2020: 3 569 697+2 037 205+228 350+678 876=6 514 038 E Ft

2021: 3 319 974+2 169 981+189 157+375 790=6 054 902 E Ft

2022: 1 337 070+2 414 780+181 321+312 836=7 166 093 E Ft

A költségváltozás indexnél a tárgyévet viszonyítjuk a bázis évhez, pl 2022-t 2021-hez képest.

A költségváltozás összegét úgy kapjuk meg, hogy a tárgyévi költségéből kivonjuk a bázis időszak költségét. Megtehetjük pl. hogy 2019-es költséget viszonyítjuk a 2018-as költséghez.

A költségmegoszlásnál az egyes költségek összes költséghez viszonyított arányát vizsgáljuk.

Ilyen az anyagi jellegű ráfordítások aránya az összes költséghez viszonyítva.

A költséghányadnál az adott költség nemet viszonyítjuk a termelési értékhez. Ez lehet pl. a személyi jellegű ráfordítások aránya a termelési értékhez viszonyítva.

A költség szint meghatározásakor a költségek mértékét viszonyítjuk a termelési értékhez. Minél alacsonyabb volument képvisel a költség szint, annál magasabb a társaság nyeresége.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Költségváltozás indexe	5 811 823/ 5 401 525= 107,596%	6 007 079/ 5 811 823= 103,36%	6 514 038/ 6 007 079= 108,439%	6 054 902/ 6 514 038= 92,952%	7 166 093/ 6 054 902= 118,352%
Költségváltozás összege	5 811 823- 5 401 525= 410 298 E Ft	6 007 079- 5 811 823= 195 256 E Ft	6 514 038- 6 007 079= 506 959 E Ft	6 054 902- 6 514 038= -459 136 E Ft	7 166 093- 6 054 902= 1 111 191 E Ft
Anyag jellegű ráfordítások aránya	3 252 076/ 5 811 823= 55,956%	3 238 165/ 6 007 079= 53,906%	3 569 697/ 6 514 038= 54,800%	3 319 974/ 6 054 902= 54,831%	4 257 156/ 7 166 093= 59,407%
Személyi jellegű	1 827 624/ 5 811 823= 31,447%	1 896 292/ 6 007 079= 31,568%	2 037 205/ 6 514 038= 31,274%	2 169 981/ 6 054 902= 35,838%	2 414 780/ 7 166 093= 33,697%

ráfordítások aránya					
Egyéb ráfordítások aránya	522 406/ 5 811 823= 8,989%	671 388/ 6 007 079= 11,177%	678 786/ 6 514 038= 10,420%	375 790/ 6 054 902= 6,206%	312 836/ 7 166 093= 4,366%
Anyag jellegű ráfordítások költséghányada	902 571/ 5 201 395= 17,352%	3 238 165/ 5 454 600= 59,366%	3 569 697/ 5 583 675= 63,931%	3 319 974/ 5 360 765= 61,931%	4 257 156/ 5 712 673= 74,521%
Személyi jellegű ráfordítások költséghányada	1 827 624/ 5 201 395= 35,137%	1 896 292/ 5 454 600= 34,765%	2 037 205/ 5 583 675= 36,485%	2 169 981/ 5 360 765= 40,480%	2 414 780/ 5 712 673= 42,271%
Egyéb ráfordítások költséghányada	522 406/ 5 201 395= 10,044%	671 388/ 5 454 600= 12,309%	678 786/ 5 583 675= 12,567%	375 790/ 5 360 765= 7,010%	312 836/ 5 712 673= 5,476%
Költségszint	5 811 823/ 5 201 395= 111,736%	6 007 079/ 5 454 600= 110,129%	6 514 038/ 5 583 675= 116,662%	6 054 902/ 5 360 765= 112,948%	7 166 093/ 5 712 673= 125,442%

2. táblázat Költségek alakulása a Zalavíz Zrt.-nél. (saját szerkesztés)¹⁵

Az adatokból jól látható, hogy a költségek minden évben meghaladták a bruttó termelési értéket. A költségváltozás indexe viszonylag állandó szinten 92,952%-118,352% között mozgott. A költségváltozás összege jelentős eltéréseket mutat. Amíg 2018-ban 410 298 E Ft volt, addig 2022-ben már 1 111 191 E Ft-t tett ki. Az anyagjellegű, a személyi jellegű, az egyéb jellegű ráfordítások aránya is állandó szintet mutat. Az anyagjellegű ráfordítások 53,906%-59,407%, a személyi jellegű ráfordítások 31,274%-35,838%, az egyéb ráfordítások aránya 4,366%- 11,177% között mozgott.

A költséghányad a személyi jellegű, és az egyéb jellegű ráfordítások, valamint a költségszint esetében állandó szintet mutat. A személyi jellegű ráfordítás költséghányada 34,765%-42,271%, az egyéb jellegű ráfordítások költséghányada 5,476%-12,567%, a költségszint 110,129%-125,442% között mozgott. Ez az arány aggasztóan magas, ezért sürgős beavatkozást igényel.

¹⁵ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

Az anyag jellegű ráfordítások költséghányada jelentős növekedést mutat. A 2018-as 17,352%-ról 2022-re 74,521%-ra nőtt.

4.2.4. Vagyoni helyzet elemzése

Eszközállomány összetétele, és alakulása:

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Befektetett eszk. E Ft	2 799 226	58,216	2 996 951	55,748	2 427 817	54,832	2 549 829	54,692	2 412 948	47,989
Forgó eszk. E Ft	1 993 709	41,463	2 351 054	43,733	1 779 553	40,191	1 982 555	42,524	2 397 012	47,672
Aktív id. elhat. E Ft	15 434	0,321	27 927	0,519	220 387	4,977	11129 776	2,784	218 158	4,339
Összesen	4 808 369	100	5 375 932	100	4 427 757	100	4 662 160	100	5 028 118	100

3. táblázat Eszközállomány összetételének alakulása 2018-2022 (saját szerkesztés)¹⁶

Az összes eszközállomány 2018-ról 2019-re 11,804%-al nőtt, 2019-ről 2020-ra 17,637%-al csökkent, 2020-ról 2021-re 5,292%-al nőtt, 2021-ről 2022-re 7,710%-al nőtt. Ezen változásokat a befektetett eszközök, a forgóeszközök, és az aktív időbeli elhatárolások állomány változása eredményezte. Mind az öt évben a befektetett eszközök aránya volt a legmagasabb az eszközállományon belül. Az éveket összehasonlítva nem változott jelentősen a befektetett eszközök, és a forgóeszközök aránya. Az aktív időbeli elhatárolások aránya 2018-ról 2022-re 876,290%-ra nőtt.

Befektetett eszközöknek azon eszközöket nevezzük, amelyek egy évnél tovább szolgálják a vállalkozás tevékenységét. Jellemzi a társaság termelékenységét, hatékonyságát. A befektetett eszközök közé soroljuk a tárgyi eszközöket, az immateriális javakat, és a befektetett pénzügyi eszközöket.

Befektetett eszközök megoszlása, és alakulása:

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Immateriális javak E Ft	46 060	1,645	25 816	0,861	15 076	0,621	14 709	0,577	27 504	1,140
Tárgyi eszk. E Ft	2 681 100	95,780	2 916 048	97,300	2 352 249	96,887	2 473 761	97,017	2 335 707	96,799
Bef. pü. eszk. E Ft	72 066	2,574	55 087	1,838	60 492	2,492	61 359	2,406	49 737	2,061
Összesen	2 799 226	100	2 996 951	100	2 427 817	100	2 549 829	100	2 412 948	100

4. táblázat Befektetett eszközök megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)¹⁷

¹⁶ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

¹⁷ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

A vizsgált időszak adataiból jól látható, hogy a tárgyi eszközök, és a befektetett pénzügyi eszközök arányának alakulásában nem történt jelentős változás. Az immateriális javak aránya 2018-ról képest 2019-re 47,660%-al csökkent, 2019-től enyhén csökkent, 2021-ről 2022-re 97,574%-al nőtt. Kiemelkedő a tárgyi eszközök aránya, ami a vizsgált időszakban 95,780%-97,300% között mozgott.

Tárgyi eszközök: azon eszközök csoportja, melyek 1 évnél tovább szolgálják a vállalkozás tevékenységét. Várhatóan bevételt biztosítanak a társaság számára, rendeltetésük állandó.

Tárgyi eszközök megoszlása, és alakulása

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Ingatlanok E Ft	2 243 002	83,660	2 183 817	74,890	1 618 534	68,808	1 630 699	65,920	1 498 864	64.172
Műszaki ber. E Ft	325 700	12,481	444 587	15,246	517 659	22,007	440 323	17,800	383 646	16.425
Egyéb ber. E Ft	103 307	3,853	143 140	4,909	132 638	5,639	168 983	6,831	260 186	11.139
Beruházások E Ft	9 071	0,338	130 821	4,486	83 418	3,546	4 956	0,200	193 011	8.263
Beruh. ad. előleg E Ft	0	0	13 686	0,469	0	0	228 800	9,249	0	0
Összesen	2 681 080	100	2 916 051	100	2 352 249	100	2 473 761	100	2 335 707	100

5. táblázat Tárgyi eszközök megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)¹⁸

Az adatokból jól látható, hogy a vizsgált időszakban a tárgyi eszközök összetételében jelentős változás ment végbe. Az ingatlanok aránya folyamatos csökkenést mutat. A műszaki berendezések aránya 2020-ig növekedett, viszont 2021-től csökkenő tendencia látható. Az egyéb berendezések aránya folyamatos növekedést mutat. A legjelentősebb eltérések a beruházásoknál, és a beruházásokra adott előlegeknél figyelhető meg. A beruházások a 2018 évi 0,338%-os arányról 2019-ben 4,486%-ra növekedet, ami 1327,219%-os növekedést mutat. A 2019-es 4,486%-os arányról 2020-ra 3,546%-ra csökkent, ami 20,954%-os visszaesést jelent. A 2020-as 3,546%-os arányról 2021-re 0,200%-ra csökkent, ami 94,360%-os visszaesést jelent. A 2021-es 0,200%-ról 2022-re 8,263%-ra, 4131.500%-os arány növekedést mutat.

A beruházásokra adott előlegek 2018-as 0%-os arányról 2019-re 0,469%-ra nőtt, ez 0,469%-os növekedést jelent. A 2019-es 0,469%-ról 2020-ra 0%-ra csökkent, ami 0,469%-os visszaesést jelent. A 2020-as 0%-ról 2021-re 9,249%-os növekedést mutat. A 2021-es 9,249%-ról 0%-ra esett vissza, ami 9,249%-os csökkenést jelent.

¹⁸ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

Tárgyi eszközök aránya: azt jelenti, hogy az eszközökön belül milyen arányúak a több éven keresztül használt tárgyi eszközök.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Tárgyi eszközök E Ft	2 681 080	2 916 051	2 352 249	2 473 761	2 335 707
Tárgyi eszközök+forgóeszközök E Ft	4 674 789	5 267 105	4 131 8025	4 456 316	4 732719
Tárgyaránya %	57,352	55,363	56,930	55,511	49,352

6. táblázat Tárgyi eszközök aránya (saját szerkesztés)¹⁹

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke	1 148 692	1 164 659	903 794	969 269	374 965
Tárgyi eszközök E Ft	2 681 080	2 916 051	2 352 249	2 473 761	2 335 707
Tárgyi eszköz fedezettsége %	42,844	39,940	36,542	39,182	16,054

7. táblázat Tárgyi eszközök fedezettsége (saját szerkesztés)²⁰

Az adatokból jól látható, hogy a vizsgált időszakban már 2018-ban is túl alacsony volt a tárgyi eszközök fedezettsége. A következő években tovább csökkent, 2022-re drasztikusan visszaesett. Ha ez a tendencia nem változik, rövidtávon súlyos gondokat fog okozni.

Forgóeszközök: azon eszközök csoportja, amelyek a vállalkozási tevékenységet kevesebb, mint 1 évig szolgálják. Ebbe a csoportba tartoznak a készletek, követelések, értékpapírok, és a pénzeszközök.

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Készletek	258 626	12,972	257 139	10,937	146 530	8,234	164 468	23,428	251 927	10,510
Követelések	1 358 308	68,130	1 661 823	70,684	1 341 143	75,364	1 296 835	65,412	1 609 208	67,134
Értékpapír	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pénzeszköz	376 775	18,898	432 092	18,379	291 880	16,402	521 252	26,292	535 877	22,356
Összesen	1 993 709	100	2 351 054	100	1 779 553	100	1 982 555	100	2 397 012	100

8. táblázat Forgóeszközök megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)²¹

Az adatokból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban a készletek arányában jelentős változások történtek. Az arányuk 2018-2020-ig folyamatosan csökkent, majd 2021-ben jelentős

¹⁹ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

²⁰ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

²¹ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

mértékben, az előző évi 8,234%-ról 23,428%-ra nőtt. A 2022-es évben jelentősen, 10,510%-ra esett vissza. A vizsgált időszakban a követelések, és a pénzeszközök arányában nem történt jelentős változás, értékpapírokkal nem rendelkezett.

Készletnek nevezzük azokat a vagyontárgyakat, amik mérőszámokkal mérhetőek, raktári leltárba vehetőek. Egy éven belül elhasználnának, vagy eredeti alakjukat elveszítve a termelés során átalakulnak.

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Anyagok E Ft	40 011	15,471	45 426	17,687	92 046	62,817	95 451	58,036	205 058	81,396
Áruk	136 733	52,869	150 609	58,639	16 305	11,127	41 532	25,252	33 390	13,254
Készletre ad. el. E Ft	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vásárolt készl. E Ft	176 744	68,340	195 735	76,209	108 351	73,945	136 983	83,289	238 448	94,650
Állatok	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Befejezetlen term. E Ft	81 882	31,660	61 104	23,791	38 179	26,055	27 485	16,711	13 479	5,350
Késztermékek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saját term. készletek E Ft	81 882	31,660	61 104	23,791	38 179	26,055	27 485	16,711	13 479	5,350
Összesen	258 626	100	256 839	100	146 530	100	164 468	100	251 927	100

9. táblázat Készletek megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)²²

Az adatokból jól látható, hogy az elemzett időszakban a vállalat nem rendelkezett késztermékekkel, és állatokkal. A készletek vásárlásánál előlegfizetés nem valósult meg. A készleteken belül az anyagok, áruk, és a befejezetlen termelés arányában is jelentős változások figyelhetők meg a 2018-as adatokhoz viszonyítva.

Az anyagok a 2018-as 15,471%-ról 2019-re 17,687%-ra nőtt, ez 2,216%-os aránynövekedés, ami 2022-ben 62,817%-os aránnyal már 45,13% volumen növekedést mutat. A 2021-es 58,036%-os aránnyal tapasztalható 4,781%-os arányos csökkenés után, 2022-ben 81,396%-os aránnyal már 22,360%-os volumen növekedés figyelhető meg.

Az áruk aránya a 2018-as 52,869%-ról 2019-re 58,639%-ra, 5,770%-os mértékű emelkedés látható. A 2019-es 58,639%-ról 2020-ra 11,127%-ra csökkenve, 47,512%-os visszaesést mutat.

²² Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

A 2020-as 11,127%-ról 2021-re 25,252%-ra emelkedett, ami 14,125%-os növekedést jelent. A 2021-es 25,252%-ról 2022-re 13,254%-ra mérséklődve 11,998%-os visszaesés történt.

A vásárolt készletek aránya a 2018-as 68,340%-ról 2019-re 76,209%-ra emelkedett, ami 7,869%-os arány növekedést jelent. A 2019-es 76,209%-ról 2020-ra 73,945%-ra mérséklődve 2,264%-os csökkenés látható. A 2020-as 73,945%-ról 2021-re 83,289%-ra emelkedve, 9,344%-os volumen növekedés figyelhető meg. A 2021-es 83,289%-ról 2022-re 94,650%-ra emelkedett, ami 11,361%-os növekedést mutat.

A befejezetlen termelés a 2018-as 31,660%-ról 2019-re 23,791%-ra mérséklődve 7,869%-os csökkenés figyelhető meg. A 2019-es 23,791%-ról 2020-ra 26,055%-ra erősödve 2,264%-os növekedést mutat. A 2020-as 26,055%-ról 2021-re 16,711%-ra mérséklődött, ami 1,43%-os csökkenést jelent. A 2021-es 16,711%-ról 2022-re 5,350%-ra módosult, jelentős 11,361% arányú visszaesést produkálva.

Mivel a vállalkozás késztermékekkel nem rendelkezett a saját termelésű készletek nagysága, és alakulása megegyezik a befejezetlen termelés adataival.

Anyagok átlagos tárolási ideje:

A forgási sebesség megállapításához az anyagkészletet elosztjuk az egy napra jutó anyagköltséggel.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Anyagkészlet E Ft	40 011	45 426	92 046	95 451	205 058
Egy napi anyagköltség E Ft	2472,797	2386,967	2729,173	2388,770	3663,205
Átlagos anyagtárolási idő Nap	16,180	19,031	33,727	39,958	55,978

10. táblázat Átlagos anyagtárolási idő (saját szerkesztés)²³

Az adatokból egyértelműen kiderül, hogy amíg az anyagkészlet értéke, és a tárolási idő folyamatosan növekedett. Közben az anyagköltség hullámzó tendenciát mutat. Az anyagkészlet 2018-ról 2019-re 11,534%-al, 2019-ről 2020-ra jelentős 102, 628%-al, 2020-ról 2021-re 3,699%-al, 2021-ről 2022-re kiemelkedő 114,831%-al növekedett.

A napi anyagköltség 2018-ról 2019-re 3,471%-al mérséklődött, 2019-ről 2020-ra 14,336%-al növekedett, 2020-ról 2021-re 12,473%-al csökkent, 2021-ről 2022-re kiemelkedő 53,351%-os növekedést mutat.

Az átlagos anyagtárolási idő 2018-ról 2019-re 17,621%-al, 2019-ről 2020-ra kiemelkedő 77,221%-al, 2020-ról 2021-re 18,475%-al, 40,092%-al növekedett.

²³ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

Vevőállomány:

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Vevők E Ft	1 220 355	1 509 352	1 216 430	1 167 288	1 179 116

11. táblázat Vevőállomány alakulása (saját szerkesztés)²⁴

Az adatok alapján megállapítható, hogy a vevőállomány alakulása hullámzó teljesítményt mutat. A vizsgált időszakban 2018-ról 2019-re 23,681%-al növekedett, majd 2020-ban és 2021-ben csökkenő tendenciát mutatva 2019-ről 2020-ra 19,407%-al, 2020-ról 2021-re 9,599%-al, mérséklődött. Ez után 2021-ről 2022-re 1,013%-os emelkedés következett be.

4.2.5. Tőkestruktúra vizsgálata

A tőke összetételének elemzésével megtudhatjuk, hogy honnét származik a vállalat vásárló ereje. A tőke származhat saját, vagy idegen forrásból.

A tőke részei:

- *Jegyzett tőke*
- *Jegyzett, de még be nem fizetett tőke*
- *Tőketartalék*
- *Eredménytartalék*
- *Lekötött tartalék*
- *Értékelési tartalék*
- *Adózott eredmény (Bíró Tibor és mások 2016:75)²⁵*

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Saját tőke E Ft	1 148 692	23,889	1 164 659	21,664	903 794	20,412	969 269	20,790	374 965	7,457
Céltartalék E Ft	8 448	0,176	57 000	1,060	50 000	1,129	70 000	1,501	45 262	0,900
Kötelezettség E Ft	3 469 818	72,162	3 946 870	73,417	3 230 913	72,970	3 399 562	72,918	4 361 566	86,744
Passzív id. elhat. E Ft	181 411	3,773	207 403	3,858	243 050	5,489	223 329	4,790	246 325	4,899
Összesen	4 808 369	100	5 375 932	100	4 427 757	100	4 662 160	100	5 028 118	100

12. táblázat Források összetétele és alakulása (saját szerkesztés)²⁶

Az adatokból jól látszik, hogy a források alakulása változó tendenciát mutat. A legnagyobb hányadot minden évben a kötelezettségek tették ki.

A saját tőke aránya csökkenő tendenciát mutatva a 2018-as 23,889%-ról 2019-re 21,664%-ra, 2019-es 21,664%-ról 2020-ra 20,412%-ra esett vissza. A 2020-as 20,412%-ról 2021-re

²⁴ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

²⁵ Bíró Tibor és mások A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (2016:75)

²⁶ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

20,790%-ra növekedett. Ez után a 2021-es 20,790%-ról 2022-re 7,457%-ra kiemelkedő 13,333%-os visszaesés történt.

A céltartalék aránya a 2018-as 0,176%-ról 2019-re 1,060%-ra kiemelkedően 6,023-szorosára növekedett. A 2019-es 1,060%-ról 2020-ra 1,129%-ra, a 2020-as 1,129%-ról 2021-re 1,501%-ra emelkedett. A 2021-es 1,501%-ról a 2022-re 0,900%-ra esett vissza.

A kötelezettségek a 2018-as 72,162%-ról 2019-re 73,417%-ra emelkedett, majd a 2019-es 73,417%-ról 2020-ra 72,970%-ra, a 2020-as 72,970%-ról 2021-re 72,918%-ra mérséklődött. A 2021-es 72,918%-ról 2022-re jelentős 13,826%-os növekedéssel 86,744%-t tett ki az összes forrásból. Ezt a mértéket az eredményes működéshez a jövőben csökkenteni kell.

A passzív időbeli elhatárolások aránya a 2018-as 3,773%-ról 2019-re 3,858%-ra, a 2019-es 3,858%-ról 2020-ra 5,489%-ra növekedett. A 2020-as 5,489%-ról 2021-re 4,790%-ra mérséklődött. A 2020-as 4,790%-ról 2021-re 4,899%-ra emelkedett.

A saját tőke változásai:

Megnevezés	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
Jegyzett tőke E Ft	500 000	43,528	500 300	42,957	500 300	55,356	500 400	51,627	500 400	133,452
Tőketartalék E Ft	63 479	5,526	65 908	5,659	65 908	7,292	294 457	30,379	294 457	78,529
Eredménytart. E Ft	581 759	50,645	582 784	50,039	598 451	66,215	337 586	34,829	174 412	46,514
Lekötött tartalék E Ft	2 429	0,211	0	0	0	0	0	0	0	0
Előző évek vesztés. E Ft	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mérleg szer. eredm. E Ft	1 025	0,089	15 667	1,345	-260 865	-28,863	-163 174	-16,835	-594 304	-158,496
Saját tőke	1 148 692	100	1 164 659	100	903 794	100	969 269	100	374 965	100

13. táblázat Saját tőke összetétele, és alakulása (saját szerkesztés)²⁷

4.2.6. Pénzügyi helyzet elemzése

Az adósságállomány elemzése:

- Saját tőke aránya
- Adósságállomány aránya
- Adósságállomány fedezettsége
- Adósságszolgálat fedezeti mutató

Saját tőke aránya: saját tőke/adósságállomány+saját tőke

²⁷ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

Adósságállomány aránya: adósságállomány/(adósságállomány+saját tőke)

Adósságállomány fedezete: saját tőke/adósságállomány

Adósságszolgálati fedezet: (adózott eredmény+értékcsökkenési leírás)/hosszú lejáratú kötelezettségek esedékes törlesztő részlete (Biró Tibor és mások 2016:60-61)²⁸

Saját tőke aránya:

2018: $1\,148\,692 / (3\,469\,818 + 1\,148\,692) = 24,871\%$

2019: $1\,164\,659 / (3\,946\,870 + 1\,164\,659) = 22,865\%$

2020: $903\,794 / (3\,230\,913 + 903\,794) = 21,859\%$

2021: $969\,269 / (3\,399\,562 + 969\,269) = 22,186\%$

2022: $374\,965 / (4\,361\,566 + 374\,965) = 7,916\%$

Adósságállomány aránya:

2018: $3\,469\,818 / (3\,469\,818 + 1\,148\,692) = 75,129\%$

2019: $3\,946\,870 / (3\,946\,870 + 1\,164\,659) = 77,488\%$

2020: $3\,230\,913 / (3\,230\,913 + 903\,794) = 78,141\%$

2021: $3\,399\,562 / (3\,399\,562 + 969\,269) = 77,814\%$

2022: $4\,361\,566 / (4\,361\,566 + 374\,965) = 92,084\%$

Adósságállomány fedezete:

2018: $1\,148\,692 / 3\,469\,818 = 33,105\%$

2019: $1\,164\,659 / 3\,946\,870 = 29,052\%$

2020: $903\,794 / 3\,230\,913 = 27,973\%$

2021: $969\,269 / 3\,399\,562 = 28,512\%$

2022: $374\,965 / 4\,361\,566 = 8,597\%$

Adósságszolgálati fedezet:

2018: $(1\,025 + 209\,717) / 2\,108\,544 = 9,995\%$

2019: $(15\,667 + 201\,234) / 2\,320\,276 = 9,348\%$

2020: $(-260\,865 + 228\,350) / 1\,694\,726 = -1,919\%$

2021: $(-163\,174 + 189\,157) / 1\,841\,583 = 1,411\%$

2022: $(-594\,304 + 181\,321) / 1\,840\,029 = -22,444\%$

A saját tőke arányában a vizsgált időszakban 2018-2021 között nem volt jelentős változás, viszont 2022-ben rendkívül alacsony 7,916%-ra esett vissza. Az adósság állomány az elemzett években folyamatosan magas arányú volt. A 2022-es évben drasztikusan magas 92,048%-ra

---

²⁸ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

nőtt. Az adósságállomány fedezete folyamatosan alacsony arányú, 2022-re 8,597%-ra esett vissza. Az adósságállomány fedezete az elemzett öt év alatt végig rendkívül alacsony, 2022-re -22,444%-os mélypontra zuhant.

A mutatókból arra következtethetünk, hogy a vállalat eladósodottsága túl magas. Amennyiben ez a tendencia nem változik pozitív irányba komoly likviditási gondokat fog okozni a vállalatnak.

Likviditási mutató: Forgóeszközök/rövid lejáratú kötelezettségek

Likviditási gyorsráta: (Forgóeszközök-készletek)/rövid lejáratú kötelezettségek

Pénzeszköz-likviditás: pénzeszközök/rövid lejáratú kötelezettségek (Bíró Tibor és mások 2010: 43-44)²⁹

Likviditási mutató:

2018: $1\,993\,709/1\,361\,274=146,459\%$

2019: $2\,351\,054/3\,946\,870=59,568\%$

2020: $1\,779\,553/1\,536\,187=115,842\%$

2021: $1\,982\,555/1\,557\,979=127,252\%$

2022: $2\,397\,012/2\,521\,537=95,062\%$

Likviditási gyorsráta:

2018: $(1\,993\,709-258\,626)/1\,361\,274=127,460\%$

2019: $(2\,351\,054-257\,139)/3\,946\,870=53,053\%$

2020: $(1\,779\,553-146\,530)/1\,536\,187=106,304\%$

2021: $(1\,982\,555-164\,468)/1\,557\,979=116,695\%$

2022: $(2\,397\,012-251\,927)/2\,521\,537=85,071\%$

Pénzeszköz-likviditás:

2018: $376\,775/1\,361\,274=2,768\%$

2019: $432\,092/3\,946\,870=10,948\%$

2020: $291\,880/1\,536\,187=19,000\%$

2021: $521\,252/1\,557\,979=33,457\%$

2022: $535\,877/2\,521\,537=21,252\%$

A vizsgált időszakban a likviditási mutató, és a likviditási gyorsráta is jelentősen eltér az egyes évek között. A likviditási mutató 59,568%-127,252%, a likviditási gyorsráta 53,053%-127,460% között mozgott. Ezen értékek alapján kijelenthető, hogy mind a két mutató a megfelelő tartományban van. A pénzeszköz-likviditás 2018-2021 növekedett, majd 2022-ben

---

²⁹ Bíró Tibor, Pucsek József, Sztanó Imre Amit a mérleg mutat

enyhén visszaesett. Az értéke 2,768%-33,457% között mozgott. Ez alapján megállapítható, hogy a pénzeszközök likviditása az elvárhatónál alacsonyabb szinten mozog.

„Működési cash flow 1-13. sorok

1. Adózás előtti eredmény
2. Elszámolt amortizáció
3. Elszámolt értékvesztés
4. Céltartalék képzés és felhasználás különbözete
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye
6. Szállítói kötelezettség változása
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása
8. Passzív időbeli elhatárolás változása
9. Vevőkövetelés változása
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása
11. Aktív időbeli elhatárolások változása
12. Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés”³⁰

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Adózás előtti ered. E Ft	1 025	15 768	-260 865	-163 174	-594 304
Korrek. az adó. el. er.-ben E Ft	0	-5 875	2 820	1 083	4 992
Elszámolt amortizáció E Ft	209 717	201 234	228 350	189 157	181 321
Elszámolt értékvesztés E Ft	47 308	-1 153	84 882	-9 106	8 734
Céltartalék képzés és felhasználás különbözete E Ft	-55 002	48 552	-7 000	20 000	-24 738
Befekt. eszk. ért, eredm. E Ft	-11 287	-28 514	-1 551	-2 890	-2 881
Szállítói köt. változás E Ft	108 007	-93 279	-183 040	189 341	385 896
Egyéb rövid lej. köt. vált. E Ft	6 766	88 685	27 394	-153 873	556 281
Passzív időbeli elh. vált. E Ft	26 164	24 287	35 647	-20 041	22 996
Vevő követelés változása E Ft	-37 302	-296 585	263 287	56 947	-104 751
Forgó eszközök változása (vevők. és pénzeszk. nélkül) E Ft	-50 132	-11 945	76 522	-20 683	-297 979
Aktív időbeli elh. vált. E Ft	-3 293	-12 493	-192 460	90 611	-88 382

³⁰ Bíró Tibor, Pucsek József, Sztanó Imre Amit a mérleg mutat (2010:50)

Fizetendő adó E Ft	0	101	0	0	0
Fizetendő osztalék E Ft	0	0	0	0	0
Működési cash flow E Ft	241 971	-73 419	73 986	177 372	47 185

14. táblázat Működési cash flow alakulása (saját szerkesztés)³¹

4.2.7. Jövedelmezőség és eredményesség vizsgálata

Megtérülési mutatók:

Fordulatok száma: értékesítés nettó árbevétele/adott eszköz vagy forrás

Forgási sebesség: adott eszköz vagy forrás*napok száma/értékesítés nettó árbevétele

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Értékesítés nettó árbevétele E Ft	5 618 248	5 726 190	6 135 334	5 728 891	6 404 713
Tárgyi eszközök E Ft	2 681 100	2 916 048	2 352 249	2 473 761	2 335 707
Készletek E Ft	258 626	257 139	146 530	164 468	251 927
Összes eszköz E Ft	4 808 369	5 375 932	4 427 757	4 662 160	5 028 118
Saját tőke E Ft	1 148 692	1 164 659	903 797	969 269	374 965
Tárgyi eszközök fordulatszáma	2.096	1.964	2.608	2.316	2.742
Készletek fordulatszáma	21,723	22,269	41,871	34,833	25,423
Összes eszköz fordulatszáma	1,168	1,065	1,386	1,229	1,274
Saját tőke fordulatszáma	4,891	4,917	6,788	5,911	17,081
Tárgyi eszköz forgási sebessége	174,183	185,875	139,939	157,609	133,110
Készletek forgási sebessége	16,802	16,391	8,717	10,479	14,357
Összes eszköz forgási sebessége	312,385	342,674	263,414	297,036	286,549
Saját tőke forgási sebessége	74,627	74,238	53,768	61,754	21,369

15. táblázat Fordulatszám és forgási sebesség alakulása (saját szerkesztés)³²

Az elemzésből kiderül, hogy 2018-ról 2019-re nem mutatnak jelentős eltérést, 2019-ről 2020-ra a fordulatok száma növekedett, közben a forgási sebesség felgyorsult. A 2020-as évhez képest 2021-ben a fordulatok száma csökkent, és ezzel párhuzamosan a forgási sebesség lelassult. A 2021-es évhez képest 2022-ben a fordulatok száma a készletek kivételével emelkedett. Kiemelkedő a saját tőke fordulatszámának 2.890-szeres növekedése, ami a saját tőke jelentős csökkenésének köszönhető. Ebben az évben a forgási sebesség nőtt.

³¹ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

³² Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Adózott eredmény E Ft	1 025	15 667	-260 865	-163 174	-594 304
Saját tőke E Ft	1 148 692	1 164 659	903 797	969 269	374 965
Tőke hatékonyság %	0,089	1,345	-28,863	-16,835	-158,496

16. táblázat Tőkehatékonyság alakulása (saját szerkesztés)³³

Jól látható, hogy a tőkehatékonyság már az időszak elején nagyon alacsony volt. A 2020-as évtől jelentős veszteség látható, ami 2022-ben drasztikus, 9,415-szoros visszaesést produkált.

A nettó termelési értéket úgy kapjuk meg, hogy a nettó árbevételhez hozzáadjuk az aktivált saját teljesítmények értékét, és kivonjuk a közvetített szolgáltatások, valamint az eladott áruk beszerzési értékét. Az így kapott bruttó termelési értékből kivonjuk a termeléshez felhasznált anyagok, és eszközök, valamint az értékcsökkenési leírás értékét. (Bíró Tibor és mások 2016)³⁴

Nettó termelési érték:

2018: $5\,618\,248 + 54\,266 - 8\,237 - 462\,882 - 902\,571 - 209\,717 = 4\,089\,107$ E Ft

2019: $5\,726\,190 + 46\,973 - 4\,861 - 313\,702 - 871\,243 - 201\,234 = 4\,382\,123$ E Ft

2020: $6\,135\,334 + 20\,027 - 6\,443 - 565\,243 - 996\,148 - 228\,350 = 4\,359\,177$ E Ft

2021: $5\,728\,891 + 10\,381 - 2\,579 - 375\,928 - 871\,901 - 189\,157 = 4\,299\,707$ E Ft

2022: $6\,404\,713 + 1\,569 - 3\,219 - 690\,390 - 1\,337\,070 - 181\,321 = 4\,194\,282$ E Ft

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Nettó termelési érték E Ft	4 089 107	4 382 123	4 359 177	4 299 707	4 194 282
Összes bér E Ft	1 608 567	1 686 182	1 835 605	1 940 039	2 165 372
Bérhatékonyság %	254,208	259,884	237,479	221,630	193,698

17. táblázat Bérhatékonyság alakulása (saját szerkesztés)³⁵

Megállapítható, hogy a termelési érték 2019-2022 között fokozatosan enyhén visszaesett, ennek ellenére a bérhatékonyság kiemelkedően magas volumenű mind az öt évben.

„Figyelembe vehető eredménykategóriák:

- értékesítés bruttó eredménye (fedezeti összeg),
- az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye,
- az adózott eredmény,

³³ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

³⁴ Bíró Tibor és mások A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (2016: 124-125)

³⁵ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

- *bruttó relációs (főpiaci) eredmény,*
- *adózás és kamatfizetés előtti eredmény (EBIT)*
- *adózás, kamatfizetés, és értékcsökkenés előtti eredmény (EBITDA)*
- *adózott eredmény+fizetett kamatok (NOPLAT) (Bíró Tibor, & és mások 2016)³⁶*

Jövedelmezőségi mutatók:

- *bruttó jövedelmezőség*
- *árbevétel arányos*
- *tőke arányos*

Bruttó jövedelmezőség:

Értékesítés bruttó eredménye/értékesítés nettó árbevétele

Árbevétel arányos jövedelmezőség:

1. *vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye/(értékesítés nettó árbevétele+egyéb bevételek)*
2. *Szokásos vállalkozási eredménye/(értékesítés nettó árbevétele+egyéb bevételek+pénzügyi műveletek bevételei)*
3. *Adózás előtti eredmény/(összes árbevétel+bevétel)*

Tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőség:

1. *Tőkearányos adózás előtti eredmény: adózás előtti eredmény/saját tőke*
2. *Tőkearányos adózott eredmény (ROE): adózott eredmény/saját tőke*
3. *Tőkearányos korrigált adózás előtti eredmény: EBIT/saját tőke*
4. *Tőkearányos korrigált értékcsökkenés nélküli eredmény: EBITDA/saját tőke*
5. *Befektetett tőke hozama (ROIC): NOPLAT/működésbe befektetett tőke*
6. *Jegyzettőke arányos adózott eredmény: adózott eredmény/jegyzett tőke*
7. *Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény: üzemi tevékenység eredménye/ saját tőke (Bíró Tibor, & és mások 2016)³⁷*

Bruttó jövedelmezőség:

2018: $(5\,618\,248+155\,844-3\,252\,076)/5\,618\,248=44,890\%$

2019: $(5\,726\,190+243\,629-3\,238\,165)/5\,726\,190=47,705\%$

2020: $(6\,135\,334+105\,101-3\,569\,697)/6\,135\,334=43,530\%$

2021: $(5\,728\,891+161\,289-3\,319\,974)/5\,728\,891=44,864\%$

³⁶ Bíró, Tibor, & és mások *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (2016:106)*

³⁷ Bíró, Tibor, & és mások *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (2016:107-109)*

2022: $(6\,404\,713+211\,821-4\,257\,156)/6\,404\,713=36,838\%$

Árbevétel arányos jövedelmezőség 1:

2018: $16\,535/(5\,728\,891+161\,289+5\,618\,248+155\,844)=0,286\%$

2019: $9\,713/(5\,726\,190+243\,629)=0,163\%$

2020: $-253\,576/(6\,135\,334+105\,101)=-4,063\%$

2021: $-154\,341/(5\,728\,891+161\,289)=-2,620\%$

2022: $-547\,990/(6\,404\,713+211\,821)=-8,282\%$

Árbevétel arányos jövedelmezőség 2:

2018: $1\,025/(5\,618\,248+155\,844+514)=0,0178\%$

2019: $15\,786/(5\,726\,190+243\,629+10\,367)=0,264\%$

2020: $-260\,865/(6\,135\,334+105\,101+140)=-4,180\%$

2021: $-163\,174/(5\,728\,891+161\,289+35)=-2,770\%$

2022: $-594\,304/(6\,404\,713+211\,821+75)=-8,982\%$

Árbevétel arányos jövedelmezőség 3:

2018: $1\,025/(5\,618\,248+155\,844+14\,724)=0,0177\%$

2019: $15\,786/(5\,726\,190+243\,629+75\,258)=4,863\%$

2020: $-260\,865/(6\,135\,334+105\,101+28\,791)=-4,161\%$

2021: $-163\,174/(5\,728\,891+161\,289+4\,943)=-2,768\%$

2022: $-594\,304/(6\,404\,713+211\,821+3\,193)=-8,978\%$

Tőkearányos jövedelmezőség 1:

2018: $1\,025/1\,148\,692=0,089\%$

2019: $15\,768/1\,164\,659=1,354\%$

2020: $-260\,865/903\,794=-28,863\%$

2021: $-163\,174/969\,269=-16,835\%$

2022: $-594\,304/374\,965=-158,496\%$

Tőkearányos jövedelmezőség 2:

2018: $1\,025/1\,148\,692=0,089\%$

2019: $15\,667/1\,164\,659=1,345\%$

2020: $-260\,865/903\,794=-28,863\%$

2021: $-163\,174/969\,269=-16,835\%$

2022: $-594\,304/374\,965=-158,496\%$

Tőkearányos jövedelmezőség 3:

2018: $(1\,025+5\,255)/1\,148\,692=0,547\%$

2019: $(15\,768+3\,439)/1\,164\,659=1,649\%$
 2020: $(-260\,865+6\,874)/903\,794=-28,103\%$
 2021: $(-163\,174+8\,385)/969\,269=-15,970\%$
 2022: $(-594\,304+46\,093)/374\,965=-146,203\%$

Tőkearányos jövedelmezőség 4:

2018: $(1\,025+5\,255+209\,717)/1\,148\,692=18,804\%$
 2019: $(15\,768+3\,439+201\,234)/1\,164\,659=18,928\%$
 2020: $(-260\,865+6\,874+228\,350)/903\,794=-2,837\%$
 2021: $(-163\,174+8\,385+189\,157)/969\,269=3,546\%$
 2022: $(-594\,304+46\,093+181\,321)/374\,965=-9,785\%$

Tőkearányos jövedelmezőség:

A Zalavíz Zrt. tevékenysége közérdekű jellegű. Jelenleg a víziközmű ágazatban 2012 óta miniszteri rendeletben határozzák meg a szolgáltatás díját. Ebből kifolyólag a bevételek a rezsicsökkentés bevezetése óta stagnálnak. Így nehéz a befektetett tőke hozamáról beszélni, mivel a bevétel reálértéke folyamatosan csökken, miközben a költségek drasztikusan növekednek.

Tőkearányos jövedelmezőség 6:

2018: $1\,025/500\,000=0,205\%$
 2019: $11\,667/500\,300=2,332\%$
 2020: $-260\,865/500\,300=-52,142\%$
 2021: $-163\,174/500\,400=-32,609\%$
 2022: $-594\,304/500\,400=-118,766\%$

Tőkearányos jövedelmezőség 7:

2018: $16\,535/1\,148\,692=1,439\%$
 2019: $9\,713/1\,164\,659=0,834\%$
 2020: $-253\,576/903\,794=-28,057\%$
 2021: $-154\,341/969\,269=-15,923\%$
 2022: $-547\,990/374\,965=-146,144\%$

Kijelenthetjük, hogy a bruttó jövedelmezőség a vizsgált időszakban 44.890%-ról 36.838%-ra csökkenve alacsony értéket mutat. Az árbevétel arányos, és a tőkearányos jövedelmezőségi mutatók hullámzó tendenciája a 2018-as évhez képest 2022-re jelentős veszteséget jelez.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Kötelezettségek E Ft	3 469 818	3 946 870	3 230 913	3 399 562	4 361 566

Saját tőke E Ft	1 148 692	1 164 659	903 797	969 269	374 965
Eladósodottság mértéke %	302,067	338,886	357,482	350,735	1163,928

18. táblázat Eladósodottság mértéke (saját szerkesztés)³⁸

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Kötelezett. - Követelések E Ft	2 111 510	2 285 047	1 889 770	2 102 727	2 752 358
Saját tőke E Ft	1 148 692	1 164 659	903 797	969 269	374 965
Nettó eladósodottság %	183,819	196,199	209,092	216,939	724,031

19. táblázat Nettó eladósodottság mértéke (saját szerkesztés)³⁹

Az eladósodottság, és a nettó eladósodottság mutatóból is arra következtethetünk, hogy a vállalat eladósodottsága a vizsgált intervallumban végig kirívóan magas. Különösen a 2022-es évben, amikor a 2021-es adatokhoz képest több, mint a háromszorosára nőtt.

5. A víziközmű ágazat sajátosságainak bemutatása

A víziközmű ágazatban az ezredforduló környékén a nagyvárosi, és regionális szolgáltatók mellett jelentős volt a kisméretű szolgáltatók aránya. A reformot a 2011. évi CCIX. törvény hozta meg. Létrehozták a Magyar Energetikai és Közmű szabályozási Hivatalt. A közműdíjak megállapításának jogát az önkormányzatok helyett kormányrendeletben határozzák meg. A minimum méret követelmény bevezetésének köszönhetően néhány év leforgása alatt szolgáltatók száma 42-re redukálódott. Így segítve a méretgazdaságos, hatékony működést, és a minőségi szolgáltatás megvalósítását.

5.1. Jövedelmezőséget befolyásoló tényezők

A víziközmű szolgáltatók tevékenysége közérdekű jellegű, így nem hoz magas megtérülést. A profit hiánya hátráltatja a fejlesztések megvalósítását, karbantartások elvégzését. Mivel a víziközmű hálózatos iparág, a jövedelmezőséget a vezeték hossz, az egységnyi vezetékre jutó szolgáltatott ivóvíz, és szennyvíz, valamint az egységnyi vezeték hosszra jutó felhasználó is befolyásolja. Az ágazatban a bevétel a rezsicsökkentés következtében immár 10 éve stagnál, a költségek növekedésével párhuzamosan egyre kevesebb forrás jut a szükséges karbantartások, fejlesztések elvégzésére. „Az ivóvízellátó rendszerek több mint fele „túlnyomóan kockázatos”

³⁸ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

³⁹ Saját szerkesztés a 2018-2022 beszámolók alapján

*30 százaléka pedig „kockázatos” minősítést kapott saját üzemeltetőiktől a MEKH 2017-es adatgyűjtése során.*⁴⁰

Hosszú távon gondolkodva a minőségi szolgáltatás érdekében elő kell teremteni a megelőző karbantartások, a javítások, és a fejlesztések fedezetéül szolgáló forrásokat. Más különben az előregedő hálózatban rendszeressé fognak válni a meghibásodások, és az üzemzavarok. A forrás hiánnyal küzdő ágazatnak további terhet jelent a 2012. évi CLXVIII. törvény, ami 2013 januári hatályba lépése óta adóval terheli a közművezetéseket. Működésre fordítható érdemi állami támogatást az elmúlt időszakban csak az 5 állami tulajdonban lévő víziközmű szolgáltató kapott.

További problémát jelent, hogy a forrás hiányból kifolyólag a bérfejlesztések korlátozott mértékben valósulnak meg. Ez kihat a munkavállalói elégedettségre, és a lojalításra is, komolyan növelve a szakképzett, gyakorlott munkavállalók elvándorlásának esélyét. A tapasztalt munkaerő pótlása akadályokba ütközhet, elsősorban a fizikai állományban. Ezt részben a bérek mértéke, másrészt a természetes lemorzsolódás okozza. Jelenleg nincs biztosítva a nyugdíjba vonuló fizikai állomány pótlása, ami kihat a teljesítőképességre, és a szolgáltatás minőségére is.

5.2. A gazdasági szabályozók szerepe

A Zalavíz Zrt. szolgáltatóként a működési területén monopolhelyzetben van, viszont a tevékenysége közszolgálati jellegéből adódóan nem termel profitot. A rezsicsökkentés keretében befagyasztott szolgáltatási árak következtében a bevételek reálértéke jelentősen csökkent, miközben a kiadások folyamatosan növekedtek. Az elemzett időszak adataiban nyomon követhető, ahogy a társaság egyre nagyobb veszteséget termel. Az adózott eredmény 2018-ban 1 025 E Ft volt, 2022-ben már -594 304 E Ft veszteséget mutat. Ez a negatív tendencia jellemző ágazati szinten is.

Az önkormányzatok és az állam közötti együttműködés lehetőségeinek bővítése érdekében az állam lehetővé teszi az önkormányzatok számára, hogy a tulajdonukban lévő víziközmű- vagy tulajdonjogát térítésmentesen átruházzák az államra.

Az intézkedéssel az állam célja a közszolgáltatás folyamatos fejlesztése, az elért szolgáltatási színvonal növelése a fogyasztói terhek növelése nélkül. Jelenleg a hatékonyság növelésének bizonyos esetekben akadálya, hogy egyes szolgáltatók és tulajdonos önkormányzataik önerőből

---

⁴⁰ Hétfa, Kutatóintézet Kft. A fenntartható fejlődés és az államháztartás kölcsönhatásai, a vízgadálkodás példáján. (2019)

nem képesek a változásokra. A víziközmű-vagyon említett átruházása esetén az önkormányzatok a közszolgáltatással járó feladatokat is átadják az államnak, és ezzel egy állami integrációs folyamatban vehetnek részt. Az integrációs folyamatban való részvétel önkéntes.

6. Irodalomjegyzék

- Bíró, T., Pucsek József, & Sztanó Imre.** (2010). *Amit a mérleg mutat.*
- Bíró, T., & és mások.** (2016). *A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése.*
- Farkas, T.** (1996). Vagyoni, pénzügyi, és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Víz és Csatornamű Részvénytársaságnál.
- Hétfa, K.** (2019). *A fenntartható fejlődés és az államháztartás kölcsönhatásai, a vízgadálkodás példáján.*
- Magyar Víziközmű, S.** (2015). A magyar víziközmű ágazat bemutatása átfogó tanulmány.
- Paár D., A., R., A., & Szóka, K.** (dátum nélk.). Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján.
- Sebes, J.** (2013). Erőforrás vállalati mérleg beszámoló jövedelmezőség hatékonyság gazdasági elemzés.
- Szabó, I.** (2021). Zavaros vizek- víziközmű szolgáltatás helyzete 2021-ben.
- Zalavíz, Z.** (dátum nélk.). 2018-2022 éves beszámolók.
- Zalavíz, Z.** (2023). Zalavíz Iránytű pdf.
- Zalavíz, Z.** (dátum nélk.). Zalavíz SZMSZ.

7. Ábrajegyzék

1. ábraA Zalavíz Zrt. Szervezeti felépítése (Zalavíz SZMSZ).....	13
1.táblázat A probléma megoldási folyamat elemzési igénye	5
2. táblázat Költségek alakulása a Zalavíz Zrt.-nél.(saját szerkesztés).....	18
3. táblázat Eszközállomány összetételének alakulása 2018-2022 (saját szerkesztés).....	19
4. táblázat Befektetett eszközök megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)	19
5. táblázat Tárgyi eszközök megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)	20
6. táblázat Tárgy eszközök aránya (saját szerkesztés)	21
7. táblázat Tárgyi eszközök fedezettsége (saját szerkesztés)	21
8. táblázat Forgóeszközök megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)	21
9. táblázat Készletek megoszlása, és alakulása (saját szerkesztés)	22
10. táblázat Átlagos anyagtárolási idő (saját szerkesztés).....	23
11. táblázat Vevőállomány alakulása (saját szerkesztés)	24
12. táblázat Források összetétele és alakulása (saját szerkesztés).....	24
13. táblázat Saját tőke összetétele, és alakulása (saját szerkesztés)	25
14. táblázat Működési chas flow alakulása (saját szerkesztés)	29
15. táblázat Fordulatszám és forgási sebesség alakulása (saját szerkesztés)	29
16. táblázat Tőkehatékonyság alakulása (saját szerkesztés)	30
17. táblázat Bérhatékonyság alakulása (saját szerkesztés).....	30
18. táblázat Eladósodottság mértéke (saját szerkesztés)	34
19. táblázat Nettó eladósodottság mértéke (saját szerkesztés).....	34

Szerzői összefoglalás

A dolgozat címe: A Zalavíz Zrt. gazdasági elemzése	
Hallgató neve:Tóth-Gergye András	NEPTUN kód: FDXLDT
Képzési szint: felsőoktatási szakképzés	
Szak: pénzügy és számvitel	Szakirány:
Témavezető neve: Fejes Judit	Beosztása: mesteroktató
Tanszék: Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg	

A Zalavíz Zrt. 1960. január 1.-vel a Városgazdálkodási Vállalatból kiválva alakult meg. Ettől kezdve Zalaegerszegi Vízfűtő- és Csatornamű és Fürdő Vállalat néven látta el feladatait. Kezdetben fő tevékenységei közé tartozott az építés, mivel ekkor még fejletlen volt Zalaegerszegen a közművek kiépítettsége. A közműfejlesztések elengedhetetlen része volt a szolgáltatás színvonalas megvalósításához.

Jelentős változást hozott a víziközmű ágazatban az 1990. évben hatályba lépő önkormányzati törvény, ami a szolgáltatókat a tevékenység végzéséhez szükséges víziközmű vagyoni átadására kötelezte az önkormányzatok számára. Ettől kezdve a szolgáltatók szerződéses formában látják el a víziközmű szolgáltatást. A víziközmű szolgáltatási díjak és a használati díjak mértékének meghatározása az önkormányzat jogkörébe került.

A vállalat zártkörű részvénytársassággá alakulása 1996 január 1.-én valósult meg. Ekkor alakult meg az Észak-zalai Vízfűtő- és Csatornamű Részvénytársaság. A Zalavíz Zrt. 100%-ban önkormányzati tulajdonú. (Farkas Tímea 1996)⁴¹

A következő jelentős változást a 2011-ben elkezdett iparági reform jelentette. A minimum méretkövetelmény bevezetésével a szolgáltatók száma 42-re redukálódott.

A vállalat életében és az iparágban egyaránt a rezsicsökkentés bevezetése jelentette a következő fordulópontot.

Az iparágban 2013 július 1.-e óta hatósági ár van érvényben, amelyet miniszteri rendeletben határoznak meg a MEKH javaslata alapján. A hatósági árat a rezsicsökkentés megvédése érdekében vezették be. Ennek következtében az alaptevékenységből származó bevétel már 10 éve nem változott a szektorban, az árak befagyasztása révén. Ugyanakkor az eltelt 10 évben a bevétel reálértéke jelentősen csökkent. A hatást erősítette, hogy 2013 január 1.-től a közműadó is bevezetésre került, hosszútávon további veszteséget okozva a szolgáltatóknak, egyre

---

⁴¹ Farkas Tímea A vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet átfogó elemzése az Észak-zalai Vízfűtő- és Csatornamű Részvénytársaságnál (1996)

nagyobb nyomást helyezve a szolgáltatást végző vállalatokra, hogy a hatékonyság növelésével csökkentsék a veszteségüket.

A covid vírus idején átformálódott a fogyasztói összetétel. A magánszemélyek fogyasztása növekedett, mi közben az intézményi felhasználás csökkent. Emiatt tovább csökkent az ágazat bevétele, mert a magánszemélyeknek hatósági áron szolgáltatnak. A helyzetet még tovább rontották az elszabaduló energia árak, mivel ennek hatására az iparágban jelentősen megemelkedtek a rezsiköltségek. Ennek háttérében az orosz ukrán háború, és a rendkívül magas infláció áll. Mivel az önkormányzatok nem kaptak állami támogatást a veszteségek fedezetére, 2022-re a víziközművek jelentős része csőd közeli állapotba került.

A fenti okok következtében a Zalavíz Zrt. fennállása óta első alkalommal történt meg, hogy 2022-ben a saját tőke összege a jegyzett tőke összege alá esett. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a Zalavíz Zrt. nem kap állami segítséget 2023-ban, még a 2022 évi hiánynál is magasabb veszteség várható, ami veszélyezteti a szolgáltatás folyamatos és minőségi ellátását. A biztonságos szolgáltatás fenntartásához sürgős állami beavatkozásra van szükség a Zalavíz Zrt., és az iparág esetében is. A szükséges egyeztetések után az állami segítség érkezhethet pénzügyi támogatás, adóterhek csökkentése, a szolgáltatási díj emelése formájában, vagy ezek kombinálásával.